

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: HE 60/2024 vp

KESKUSKAUPPAKAMARIN LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAEIKSI OSAKEYHTIÖLAIN 6 LUVUN JA KAUPPAKAMARILAIN 2 §:N MUUTTAMISESTA

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarin lausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi osakeyhtiölain 6 luvun ja kauppakamarilain 2 §:n muuttamisesta. Lausuntonaan Keskuskauppakamari esittää kunnioittavasti seuraavan.

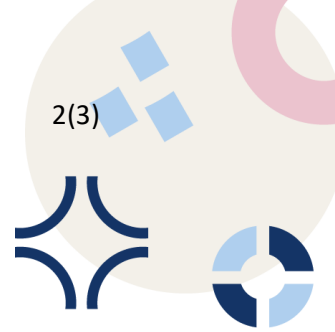
Yleistä hallituksen esityksestä

Hallituksen esityksellä ehdotetaan pantavaksi täytäntöön pörssiyhtiöiden hallintoelinten jäsenten sukupuolijakauman tasapainottamista ja siihen liittyviä toimenpiteitä koskeva Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi. Esityksen tavoitteena on panna täytäntöön direktiivin vähimmäisvaatimukset siltä osin kuin voimassa oleva kansallinen lainsäädäntö ei täytä niitä. Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi osakeyhtiölakia ja kauppakamarilakia. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 28.12.2024. Säännöksiä sovellettaisiin direktiivin mukaisesti siten, että pörssiyhtiöiden olisi saavutettava kiintiötavoitteet viimeistään 30.6.2026.

Keskuskauppakamari kannattaa hallituksen esitystä ja siinä ehdotettua direktiivin täytäntöönpanomallia, joka pitäytyy direktiivin vähimmäisvaatimuksissa ja jättää tilaa itsesääntelylle.

Hallituksen kokoonpanon monimuotoisuus tukee yhtiöiden liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Hallituksen jäsenten osaamisen, kokemuksen ja näkemysten monimuotoisuus edistää kykyä suhtautua avoimesti innovatiivisiin ajatuksiin sekä tukea ja haastaa yhtiön toimivaa johtoa. Hallituksen jäsenten monimuotoisuutta tarkastellaan ja toteutetaan pörssiyhtiöiden hallitusten kokoonpanoissa huomattavasti laajemmin kuin vain hallituksen jäsenten sukupuolen näkökulmasta. Monimuotoisuutta arvioitaessa otetaan tyypillisesti huomioon hallituksen jäsenten ikä ja sukupuoli, ammatti- ja koulutustausta, kokemus yhtiön kannalta relevanteilta toimialoilta tai maantieteellisiltä alueilta sekä kokemus yhtiölle tärkeitä erikoisosaamisalueilta.

Suomessa naisten osuutta pörssiyhtiöiden hallituksissa on jo pitkään edistetty itsesääntelyn keinoin. Arvopaperimarkkinayhdistys ry on parhaillaan valmistelemassa hallinnointikoodin muutosta, jolla tuotaisiin itsesääntelyn kautta direktiiviä vastaavat kiintiötavoitteet sovellettaviksi kaikkiin pörssiyhtiöihin sekä First North

Premier -markkinasegmentillä kaupankäynnin kohteena oleviin yhtiöihin. Samalla hallinnointikoodiin sisällytettäisiin kirjauksia, jotka perustuvat naisten urakehityksen haasteita listayhtiöiden hallitus- ja johtoryhmätehtävissä käsitelleen VN TEAS -selvityksen yrityksille kohdistettuihin suosituksiin.

Keskuskauppakamari kannattaa sitä, että lain säännöksiä ehdotetaan sovellettavaksi vain direktiivin mukaiset kokorajat täyttäviin yhtiöihin. Keskuskauppakamari pitää hallituksen kokoonpanoa koskevan ehdotuksen valmisteluprosessin kannalta välttämättömänä, että säännösten soveltamisen edellytyksenä on hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla kokokriteerien täyttyminen kahdella peräkkäisellä tilikaudella.

Keskuskauppakamari pitää myös tärkeänä, että ehdotettuun 40 prosentin tavoitteeseen liittyvät pyörityssäännöt sisällytetään osakeyhtiölain liitteeseen. Suomessa pörssiyhtiöiden hallitukset ovat jäsenmäärältään suhteellisen pieniä. Direktiivin pyörityssääntöjen mukaan mm. 6, 8, 11 ja 13 hengen hallituksissa on tosiasiallisesti riittävää, että aliedustetun sukupuolen edustajia on alle 40 prosentin osuuden. Keskuskauppakamarin tilastojen mukaan vuonna 2024 lähes puolella markkina-arvoltaan suurista pörssiyhtiöistä hallituksen jäsenmäärä oli jokin näistä.

Keskuskauppakamari kannattaa myös direktiiviin sisältyvien jäsenvaltio-optioiden hyödyntämistä hallituksen esityksessä ehdotetulla tavalla. Rekrytointiprosesseihin liittyvien direktiivin yksityiskohtaisten säännösten yhteensovittaminen osakeyhtiölain säännöksiin ja toimivaltajakoon sekä pörssiyhtiöiden hallinnointikäytäntöihin olisi Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan osin varsin ongelmallista.

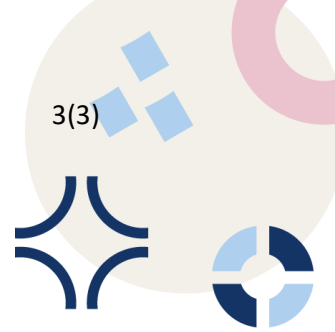
Keskuskauppakamarille ehdotetuista tehtävistä

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että Keskuskauppakamari toimisi direktiivissä tarkoitettuna sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyhtiöissä edistävänä, analyysoivana, seuraavana ja tukevana toimielimenä. Keskuskauppakamari kannattaa ehdotusta.

Keskuskauppakamari on analysoinut ja seurannut naisten osuutta pörssiyhtiöiden hallitusten jäsenistä, toimitusjohtajista ja johtoryhmien jäsenistä säännöllisesti vuodesta 2011 alkaen. Vuonna 2023 analysointi ja seuranta laajennettiin kattamaan myös First North -yhtiöiden hallitukset, toimitusjohtajat ja johtoryhmien jäsenet. Teemme myös säännöllisesti kansainvälisiä vertailuja.

Lisäksi Keskuskauppakamari edistää ja tukee naisjohtajuutta monin eri keinoin. Järjestämällämme Naisjohtajien mentorointiohjelmalla vauhditamme konkreettisella tavalla osaavien naisten tietä yhtiöiden liiketoiminnan johtotehtäviin ja pörssiyritysten hallituksiin. Puolitoistavuotinen mentorointiohjelma tarjoaa ohjelman osallistujille

17.6.2024

muun muassa yhteisiä seminaareja, kahdenkeskisiä mentorointitapaamisia, verkostoitumista ohjelman osallistujien kanssa sekä yritysvierailuja. Syksyllä 2024 käynnistyvän kymmenennen mentorointiohjelman myötä ohjelmien yhteenlaskettu osallistujamäärä ylittää jo 400 naisjohtajaa. Mentorointiohjelman lisäksi Keskuskauppakamari edistää sukupuolten tasapuolista edustusta pörssiyhtiöissä muun muassa lausunnoilla, tiedotteilla, artikkeleilla ja eri tilaisuuksissa pidettävillä puheenvuoroilla.

Keskuskauppakamarin näkemyksen mukaan Keskuskauppakamarin nimeäminen direktiivissä 10 artiklassa tarkoitetuksi toimielimeksi on omiaan korostamaan elinkeinoelämän itsesääntelyn merkitystä talouselämän päätöksentekoon liittyvän tasa-arvon edistämisessä. Keskuskauppakamari toteaa käsityksensä, että direktiivin tarkoittaman toimielimen tehtävä ei pidä sisällään direktiivin täytäntöönpanoon liittyvien säännösten noudattamisen valvontaa. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, osakeyhtiölain säännöksiin sovelletaan kyseisen lain vastuumekanismeja, arvopaperimarkkinalain ja sen nojalla annettujen säännösten noudattamista valvoo Finanssivalvonta ja pörssin sääntöjen noudattamista valvoo Helsingin pörssi.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ville Kajala
Johtava asiantuntija

KESKUS-
KAUPPAKAMARI

Alvar Aallon katu 5 C, PL 1000 | 00100 HELSINKI | +358 9 4242 6200
kauppakamari.fi